

1. feladat (5+12=17 pont)

a) Adja meg a $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \infty$ definícióját! (Az x_0 a D_f torlódási pontja.)

b) A definíció alapján mutassa meg, hogy $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{5-3x}{x^2+4x+4} = \infty$!

Mo. a) $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \infty$ ha minden $P > 0$ számhoz létezik $\delta(P) > 0$, melyre $|x - x_0| < \delta(P)$ esetén $f(x) > P$. **(5p)**

b) Legyen $P > 0$. Ekkor, ha $|x + 2| < 2$ **(3p)**

$$\frac{5-3x}{x^2+4x+4} = \frac{5-3x}{|x+2|^2} > \frac{5}{|x+2|^2} > P \quad \text{(5p)}$$

pontosan akkor teljesül, ha

$$|x+2| < \sqrt{\frac{5}{P}}, \quad \text{(2p)},$$

$$\text{így } \delta(P) = \min\left(2, \sqrt{\frac{5}{P}}\right). \quad \text{(2p)}$$

2. feladat (19 pont)

Osztályozza az $f(x) = \frac{|x+2|\sin(x^2-3x)}{x^3+x^2-2x}$ függvény szakadási helyeit!

Mo. A függvény az 0, -2, 1 pontok kivételével folytonos. **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(x^2-3x)}{x^2-3x} \cdot \frac{(x-3)|x+2|}{x^2+x-2} = 3 \quad \text{(3p)}$$

így a 0 pontban a függvénynek megszüntethető szakadása van **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow -2\pm} f(x) = \lim_{x \rightarrow -2\pm} \frac{|x+2|}{x+2} \cdot \frac{\sin(x^2-3x)}{x^2-x} = \pm \frac{\sin 10}{6} \quad \text{(4p)}$$

így az -2 pontban a függvénynek véges ugrása van **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow 1\pm} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1\pm} \frac{|x+2|\sin(x^2-3x)}{x^2+2x} \cdot \frac{1}{x-1} = \mp \infty \quad \text{(4p)}$$

így az 1 pontban a függvénynek lényeges szakadása van **(2p)**

3. feladat (18 pont)

Hol differenciálható az $f(x) = 3^{x^2-2} \arcsin \frac{x+3}{4}$ függvény? Határozza meg az érintőegyenésének egyenletét az $x = -1$ pontban!

Mo. $D_f = [-7, 1]$ (2p) . $f(-1) = \frac{\pi}{18}$ (2p)

$$f'(x) = \ln 3 \cdot 2x \cdot 3^{x^2-2} \arcsin \frac{x+3}{4} + \frac{3^{x^2-2}}{\sqrt{16-(x+3)^2}} \quad (5p)$$

$D_{f'} = (-7, 1)$ (2p) . $f'(-1) = \frac{-\pi \ln 3}{9} + \frac{1}{3\sqrt{12}}$ (3p) , így az érintőegyenest egyenlete

$$y = \left(\frac{-\pi \ln 3}{9} + \frac{1}{3\sqrt{12}} \right) (x+1) + \frac{\pi}{18} \quad (4p)$$

4. feladat (18 pont)

Határozza meg a legbővebb intervallumokat, ahol az $f(x) = e^{-2x^2+5x-3}$ függvény konvex, illetve konkáv! Hol vannak a függvény inflexiós pontjai?

Mo. $D_f = \mathbb{R}$, $f''(x) = \left(e^{-2x^2+5x-3}(-4x+5) \right)' = e^{-2x^2+5x-3}((-4x+5)^2 - 4)$ (6p) , és $f''(x) = 0$ ha $x = \frac{3}{4}$, $x = \frac{7}{4}$ (4p) .

	$(-\infty, \frac{3}{4})$	$\frac{3}{4}$	$(\frac{3}{4}, \frac{7}{4})$	$\frac{7}{4}$	$(\frac{7}{4}, \infty)$	
f''	+	0	-	0	+	(6p)
f	\cup	infl. p.	\cap	infl. p.	\cup	

tehát a függvény konvex a $(-\infty, \frac{3}{4}]$ és a $[\frac{7}{4}, \infty)$ intervallumon, konkáv a $[\frac{3}{4}, \frac{7}{4}]$ intervallumon, és a $x = \frac{3}{4}$, $x = \frac{7}{4}$ pontokban inflexiós pontja van (2p)

5. feladat (9+10+9=28 pont)

Számolja ki az alábbi határértékeket!

a) $\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{ctg}(5x^3) \operatorname{arctg}(2x^3)$ b) $\lim_{x \rightarrow -1+} (x+1)^{x^2+2x+1}$ c) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\operatorname{ch}(3x+2)}{\operatorname{ch}(5-3x)}$

Mo. a) $\infty \cdot 0$ típusú határérték (2p)

$$\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{ctg}(5x^3) \operatorname{arctg}(2x^3) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{arctg}(2x^3)}{\operatorname{tg}(5x^3)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{6x^2}{1+4x^6}}{\frac{15x^2}{\cos^2(5x^3)}} = \frac{2}{5} \quad (7p)$$

b) 0^0 típusú határérték (2p)

$$\lim_{x \rightarrow -1+} (x+1)^{x^2+2x+1} = \lim_{x \rightarrow -1+} \left(e^{\ln(x+1)} \right)^{x^2+2x+1} = e^{\lim_{x \rightarrow -1+} (x^2+2x+1) \ln(x+1)} \quad (3p)$$

és

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} (x^2 + 2x + 1) \ln(x + 1) = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{\ln(x + 1)}{\frac{1}{(x+1)^2}} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{\frac{1}{x+1}}{\frac{-2}{(x+1)^3}} = 0 \quad (4\text{p})$$

tehát a keresett határérték $e^0 = 1$ **(1p)**

$$\text{c) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\text{ch}(3x + 2)}{\text{ch}(5 - 3x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{3x+2} + e^{-3x-2}}{e^{5-3x} + e^{3x-5}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{3x}}{e^{3x}} \cdot \frac{e^2 + e^{-2-6x}}{e^{5-6x} + e^{-5}} = e^7 \quad (9\text{p})$$

IMSC feladat (8 IMSC pont)

Igazolja, hogy az $f(x) = \arctg(x^2)$ függvény egyenletesen folytonos az értelmezési tartományán!

Mo. $D_f = \mathbb{R}$. **(1p)** Ha egy függvény deriváltja (létezik és) korlátos (egy $K < \infty$ korláttal), akkor a függvény egyenletesen folytonos **(1p)**, hiszen a Lagrange-féle középérték-tétel szerint:

$$|f(x_2) - f(x_1)| = |(x_2 - x_1)f'(\xi)| \leq |x_2 - x_1|K, \quad x_1, x_2 \in D_f, \xi \in (x_1, x_2)$$

így bármely $\varepsilon > 0$ esetén ha $|x_2 - x_1| < \frac{\varepsilon}{K} = \delta(\varepsilon)$, akkor $|f(x_2) - f(x_1)| < \varepsilon$. **(2p)**

Esetünkben $f'(x) = \frac{2x}{1+x^4}$ **(1p)** korlátos **(1p)**, hiszen folytonos, és $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f'(x) = 0$ **(2p)**. (Egy alkalmas $[-\Omega, \Omega]$ intervallumon kívül $|f'(x)| < \varepsilon$, és az intervallumon belül Weierstrass I. tétele értelmében f' korlátos.)
